

MYNDANDI LIST, sum hevur boð at bera

Tummas í Dali hevur havt prát við Amariel Norðoy. Teir tosa um mót-tøkuna, listin hjá Amariel hevur fingið. Eisini koma teir nágreiniliga inn á, hvat steinprent (litografi) er. Amariel hevur gjørt fleiri steinprent við føroyskum evnum inni á kenda »U. M. Grafik«-verkstaðnum

Tað er gleðiligt, at fram-sýningunum uttanlands hjá einstøkum føroyskum listafólki verða sýndar slík undirtøka, sum framsýningar Amariels í útisetu.

Higartil hevur Amariel bert havt triggjar sjálv-støðugar framsýningar í Danmark, tær hava verið í Randers og København. Allar hava tær verið døg-liga vitjaðar, av føroying-um, sum rimiligt er, men eisini nógv av dønnum.

Seinastu framsýningina hevði hann í »Kunstbu-tikkini« hjá Gerhardti Jensen í St. Kongensgade 5. Nærum tvey túsund fólk vitjaðu framsýningina. Slíkt kemur ikki ofta fyri, ja, tað er nærum eindømi. Og tað varð eisini óvæntað, tí hugsað varð um, at tað hvørja viku eru uml. hávðhundrað ólíkar fram-sýningar av myndandi list í Keypmannahavn, um-boðandi allar hugsandi

myndandi rættningar; tær flestu »modernaðar«, sum listafólkini hava skapt »fyri at provokera« ella einans til gleði »fyri seg sjálvi«.

Áhugavert er tað tí, at myndandi listin hjá Amariel — við sínum »báðum beinum á jörðini« — hevur havt slíka megi at bróta igjøgnum í hesum milliön-býnum við evnum heint-aðum frá oyggjum, bert fá hava hoyrt um og enn færri kenna nakað til.

— »Tað, sum frøir meg mest«, sigur Amariel, »er, at ein so stórir partur, umboðandi tey, sum nið-ursetandi verða nevnd »tey minni mentu«, vitja framsýningarnar.

At hesi eisini keypa list er tekin um, at myndandi listin — sum list yvirhøvur — ikki so nógv er ein einarættur hjá teimum mógvandi longur«.

Tað var, meðan Amariel hevði framsýningina í St.

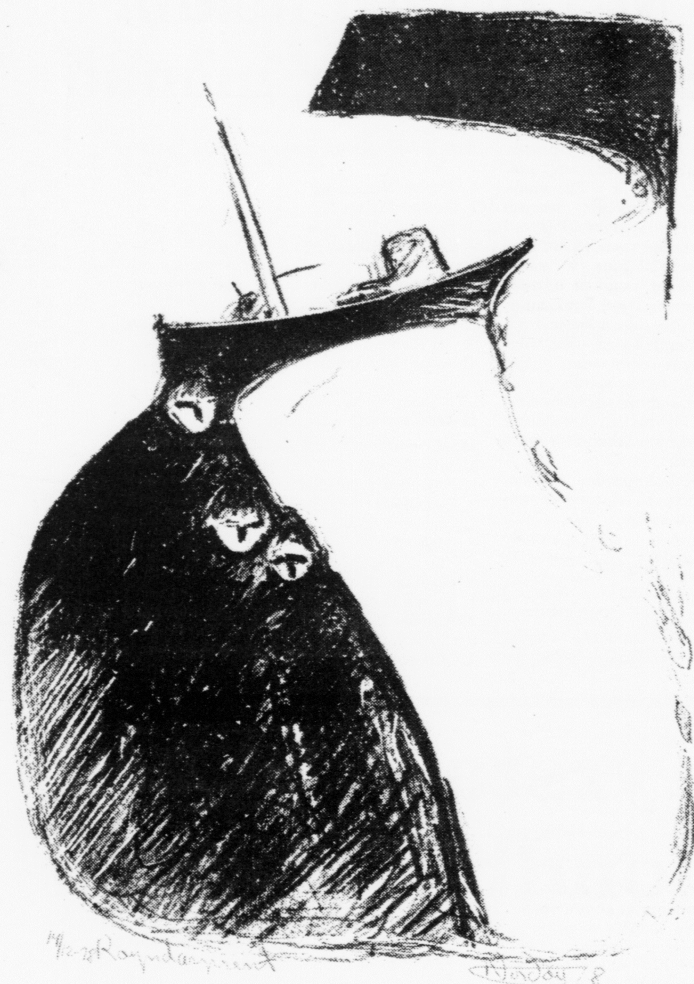
Kongensgade, at umboðs-menn fyrri »U. M. Grafik« fingið eyguni á myndandi listina hjá honum, og bert fáar dagar aftaná, at framsýningin varð opnað, heittu teir á hann at gera nokur steinprent í litum á teirra verkstaði.

»U. M. Grafik« er kent um alt Europa, bæði í eystri og vestri, umframt í USA, har teir hava solu-búðir, sum regluliga taka móti myndum frá teimum.

Teir á »U. M. Grafik« upplýsa, at biðitíðin hjá myndandi listafólki til at sleppa inn á verkstaðin hjá teimum annars liggur um hálvtriðja ár.

— »Eg var ógvuliga fegin um at fáa tilbóðið frá »U. M. Grafik«, sigur Amariel. »Tað var eitt frá-lik hovi til at fáa føroyska myndandi list víða um.

Eg eri eisini ógvuliga fegin, tí, sum tað áður hevur verið sagt, stein-prent og endurprent er ein

ógvuliga demokratiskur formur fyrri myndandi list, eftirsum myndirnar verða at fáa í fleiri einstøkum og til ein rimiligan pris.«

Amariel hevur nú gjørt tvey steinprent í litum, stóð 50 x 55 cm, tað fyrsta í 220 eintøkum, tað

næsta í 230 eintøkum.

Umboðsmenninir fyrri »U. M. Grafik« siga seg vera ógvuliga fegnir og vælnogdir við úrslitini.

Tað sýndu teir m.a. við aftur at heita á Amariel at gera átta myndir í eins-littum steinprenti, sum hvør skuldi prentast í tveyhundrað eintøkum, ætlaðar sum nýársheils-anir frá »U. M. Grafik« til sölubúðirnar ymsastaðni á knøttinum.

Tær triggjar myndir-nar, sum eru prentaðar her í blaðnum, eru slíkar.

Tað má metast sum stórhending í menningini hjá føroysku myndandi listini, at hendan mynd-andi listin hevur fingið slíka viðurkenning og slíkar atstøður.

— Amariel, hvat er steinprent?

— »Steinprent er ein prentháttur av týskum uppruna, sum fyrstu ferð varð tikið í nýtslu ár 1796 av Alois Senefelder. Senefelder varð komin eftir at nýta ein serstakan stein til prentingar, istaðin fyrri prentháttin við kopar-stikki, sum var ein sera kostnaðarmikil prent-háttur.

Senefelder fann fram til ein serstakan stein, sum einans finst í Suður-Týsk-

landi og ymsastaðni í Fraklandi. Hesin steinur-in var — um hann varð viðgjørdur á rættan hátt við ymiskari kemiskari til-gongd — frálíkur til at endurgeva myndir eftir eini tekning á steininum.

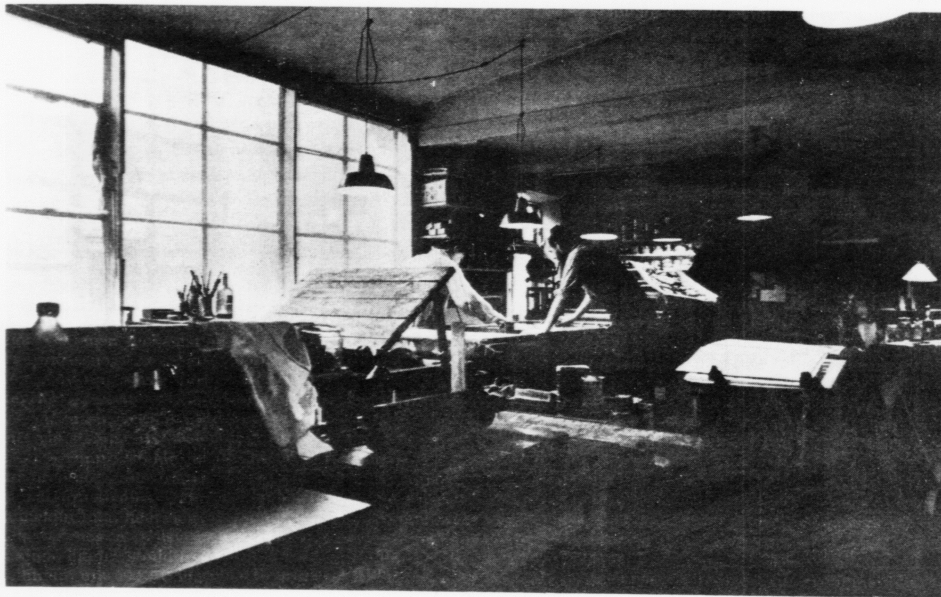
Fleiri royndir vórðu gjørdar, og í 1800-talin-um varð grundarlagið lagt undir tí prentháttinum, sum verður nýttur enn í dag. Fleiri og fleiri lista-fólk tóku hendan nýggja prentháttin í nýtslu, m.a. var Goya ein teirra.

Tað er tann sami hátt-urin, sum »U. M. Grafik« í Danmark nýtir til sjálvt upprunasteinprentið.

Mangastaðni er stein-urin skiftur út og nýtsla av zinkplátum komin í staðin. Zinkpláturnar eru skjótari og lættari at ar-beiða við, men tað sigst, at harvið er nógv av stein-prentgóðskuni farin fyrri skeyti.«

— Hvussu verður ar-beitt við steinprenti?

— »Tann steinurin, sum prentað verður frá, er ein náttúrasteinur. Hann inniheldur m.a. heilt nógv kálk og nógva kolsýru. Vanliga liggur stóddin á steininum um 50 x 70 cm, og vektin liggur vanliga um 100 kg.

Verkstaðurin hjá U. M. Grafik